

Od Redakcji

Z wielką radością oddajemy do Państwa rąk kolejny, ósmy już, numer czasopisma „Acta Humana”. Jego tematem uczyniliśmy tym razem zjawisko różnorodności. Uobecnia się ono w poruszanych przez naszych autorów zagadnieniach – inspirująco rozwijających tytułową formułę. Jednocześnie różnorodność przyświeca tomowi także w szerszej płaszczyźnie, spajając jako nadrzędne hasło teksty z różnych nauk humanistycznych, a kolejnym jej przejawem staje się heterogeniczność tematyki w obrębie poszczególnych dyscyplin, zwłaszcza literaturoznawstwa i językoznawstwa.

Zgodnie z tradycją czasopisma, tom otwiera artykuł naukowca o uznanym dorobku. Tym razem mamy przyjemność publikacji tekstu prof. Anny Krzyżanowskiej z Instytutu Filologii Romańskiej UMCS, w którym podjęty zostaje temat zmienności w opisie związków frazeologicznych. Analizując liczne przykłady z języka francuskiego, autorka pokazuje złożoność zjawiska defrazeologizacji oraz względny charakter struktury formalnej i semantycznej frazeologizmów.

Językoznawczo ukierunkowane są także kolejne trzy teksty. Dwa z nich obejmują problem gatunków. Ewa Bulisz skupia się na przeobrażeniach gatunków prasowych, przyglądając się wybranym tekstom dotyczącym mody od XIX wieku do współczesności. Z kolei Sara Akram, przyjmując za podstawę badawczą blog Jacka Kłosińskiego, rozpatruje gatunek ten pod kątem przeniesionego z psychologii w obszar badań lingwistycznych pojęcia „kolekcji”. Natomiast Patrycja Herbut swoją uwagę kieruje na gry RPG, pokazując mechanizmy stosowania nazw własnych w jednej z nich, a rozważania dopełnione są ukazaniem różnorodności, historii i elementów konstytutywnych tego typu gier.

W bieżącym numerze przeważają teksty literaturoznawcze, podejmujące zagadnienia z różnych epok, widziane z różnych perspektyw, inaczej zorientowane metodologicznie, dotyczące odrębnych płaszczyzn tej dyscypliny. Wszystkim tym, tak odmiennym, rozważaniom patronuje różnorodność jako bardzo ważna – by nie rzec kluczowa – kategoria w literaturze i jej pograniczach. Artykuły Magdaleny

Chołojczyk i Damiana Zubika odnoszą się do romantyzmu, aczkolwiek w zgoła inny sposób. M. Chołojczyk bada relacje intertekstualne, jakie zachodzą między utworami Mieczysława Romanowskiego i Wincentego Pola, swoją analizę rozbudowując o kontekst studiów postkolonialnych. Tymczasem dociekania D. Zubika odnoszą się do obecności tradycji romantycznej w literaturze współczesnej – na przykładzie powieści Krzysztofa Piskorskiego autor pokazuje, w jaki sposób najnowsza polska fantastyka sięga po tę tradycję, łącząc to jednocześnie z realizacją wzorca gatunkowego, jakim jest w tym przypadku steampunk.

Kolejne dwa teksty dotyczą twórczości dramatycznej. Angelika Moskal wskazuje, w jaki sposób Edward Leszczyński – młodopolski dramaturg – sięga po charakterystyczny dla Maurice’a Maeterlincka topos świata jako teatru oraz jak go przekształca. Uwaga Martyny Ujmy skupia się na przedstawieniu, jak również krytyce ideologii nazistowskiej i praktyk antysemickich w komediach Antoniego Słonimskiego oraz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.

Poezji poświęcony jest artykuł Małgorzaty Kulikowskiej, która pisze o kategoriach czasu i przestrzeni w wierszu *Мне что ни ночь – то море беда...* Wałama Szalamowa. Poezja – aczkolwiek z perspektywy translologicznej – jest też przedmiotem rozważań Karoliny Szymczak, zestawiającej tłumaczenia wiersza *Potępione* Charlesa Baudelaire’a autorstwa Kazimierzy Zawistowskiej i Bohdana Wydźgi. Korzystając z narzędzi wypracowanych przez *gender studies* oraz stosując termin „sygnatura kobieca”, autorka udowadnia wysoką wartość artystyczną i wyjątkowość translatorskiego dokonania Zawistowskiej. Kwestię translacji podejmuje także w swoim artykule Jerzy Skwarzyński, analizując polski przekład powieści *Wonder* R.J. Palacio jako egzemplifikację uczciwego tłumaczenia.

Elżbieta Perkowska-Gawlik na przykładzie powieści Elizabeth Zelvin prezentuje, jak można wykorzystać gatunek tradycyjnej powieści detektywistycznej, czyniąc z niej narzędzie umożliwiające przybliżenie szerszemu gronu odbiorców procesu terapii osób uzależnionych od alkoholu. Agata Łukasiewicz natomiast, przyglądając się postaci Voldemorta, rozpatruje różnorodne aspekty Inności w serii powieści o Harrym Potterze.

Dział „Artykuły” zamykają dwa teksty zorientowane kulturowo-turystycznie. Agnieszka Kiejziewicz pokazuje stereotypizację obrazu Japonii w polskich relacjach fanowskich i podróżniczych. Z kolei Ireneusz Jasiuk przedstawia funkcjonowanie uzdrowiska w Truskawcu w XIX i na początku XX wieku, z zaakcentowaniem różnorodności kulturowej i etnicznej tego miejsca.

Tom zamykają recenzje książek naukowych oraz sprawozdania z konferencji. Recenzje Magdaleny Chołojczyk i Damiana Zubika poświęcone są kolejnym pozycjom z serii „Nowy regionalizm w badaniach literackich” (odpowiednio tomy IV i V). Edyta Wójcicka recenzuje natomiast tom zbiorowy poświęcony – zmarłej niedawno – profesor Halinie Wiśniewskiej, z okazji 85-lecia urodzin i jubileuszu

pracy zawodowej Profesor. Relacje z wydarzeń naukowych obejmują sprawozdania z dwóch konferencji: międzynarodowej studencko-doktoranckiej konferencji naukowej z okazji 25-lecia Filologii Ukraińskiej na UMCS (Ganna Kucherevych i Anna Mikiciuk) oraz VII konferencji popularno-naukowej *Gawędy o kulturach* (Magdalena Wołoszyn).

Mamy nadzieję, że teksty zamieszczone w niniejszym tomie okażą się dla Państwa nie tylko interesującą lekturą, lecz także będą stanowić asumpt do rozważań nad zaproponowanymi przez autorów zagadnieniami oraz być może staną się stymulacją do podjęcia własnych badań.

Pragniemy wyrazić wdzięczność osobom, bez pomocy których niemożliwe byłoby wydanie tego numeru czasopisma. Dziękujemy naszym autorom, że podzielili się z nami swoimi zainteresowaniami badawczymi i złożyli tak interesujące teksty, recenzentom – że poświęcili nam swój cenny czas i przygotowali tak wnikliwe recenzje, pozwalające podnieść poziom merytoryczny publikacji, Radzie Naukowej – że zawsze możemy liczyć na wsparcie. Dziękujemy również Władzom Dziekańskim Wydziału Humanistycznego i Wydawnictwu UMCS za życzliwość okazywaną w trakcie naszych prac redakcyjnych. Jesteśmy wdzięczni wszystkim osobom, które wspierały nas słowem i czynem – bez tej pomocy nie ukazałby się ósmy już numer „Acta Humana”.

Życzymy Czytelnikom przyjemnej i inspirującej lektury.

Damian Zubik
Redaktor naczelny